

דף לימוד לקראת מסע פסח - מעלי למשכן שילה

אנחנו זוכים במסע פסח הקרוב לטייל באחד האזורים החשובים ביותר בארץ ישראל. אזור שלא יצא לנו לטייל בו עד עכשיו. ודווקא בתקופה כזו חשוב לנו לחזק את הקשר אליו.

המקום בו עמד משכן שילה. חשוב שנכיר ונלמד עליו לפני כן.

עם ישראל יוצא ממצרים, זוכה למעמד הר סיני נכנס לארץ ישראל ומתנחל בה. אבל עדיין לא מגיע אל המנוחה והנחלה. בספר שופטים אנחנו רואים איך עם ישראל מתרחק מה', מגיע מלך רשע שמשעבד את ישראל והקב"ה מושיע אותם.

נתמקד בקצרה בשלושת הפרשיות האחרונים בספר שופטים:

שופטים פרק יז'

מסופר על פסל שעשה מיכה, ממש בסמוך למקום המשכן בשילה

א וַיְהִי אִישׁ מֵהָר אֶפְרַיִם וְשָׁמוּ מִיכָהוּ. ב וַיֹּאמֶר לְאָמוֹ: "אֵלֶיךָ וּמִצֵּה הַכֶּסֶף אֲשֶׁר לָקַח לָךְ וְאֶת אֵלֶיךָ וְגַם אֶמְרֶתְךָ בְּאָזְנִי - הִנֵּה הַכֶּסֶף אֵתִי, אֲנִי לְקַחְתִּיו", וַתֹּאמֶר אָמוֹ: "כִּרְוֶה בְּנֵי לֵה". ג וַיָּשָׁב אֶת אֵלֶיךָ וּמִצֵּה הַכֶּסֶף לְאָמוֹ, וַתֹּאמֶר אָמוֹ: "הַקֶּדֶשׁ הַקְדַּשְׁתִּי אֶת הַכֶּסֶף לֵה", מִיָּדַי לְבָנִי לַעֲשׂוֹת פֶּסֶל וּמִסְכָּה, וְעַתָּה אֲשִׁיבֶנּוּ לָךְ. ד וַיָּשָׁב אֶת הַכֶּסֶף לְאָמוֹ, וַתִּקַּח אָמוֹ מֵאֵתִים כֶּסֶף, וַתִּתְּנֶנּוּ לְצֹרָף, וַיַּעֲשֶׂהוּ פֶּסֶל וּמִסְכָּה, וַיְהִי בְּבֵית מִיכָהוּ. ה וְהָאִישׁ מִיכָה, לוֹ בַּיִת אֱלֹהִים, וַיַּעַשׂ אֶפֶד וְתַרְפִּים, וַיִּמְלֵא אֶת יָד אֶחָד מִבְּנָיו וַיְהִי לוֹ לְכֹהֵן. ו בְּיָמֵם הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל, אִישׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה.

בהמשך הפרק מסופר של שבט דן - שגוזלים את הפסל ממיכה ומתישבים איתו בצפון.

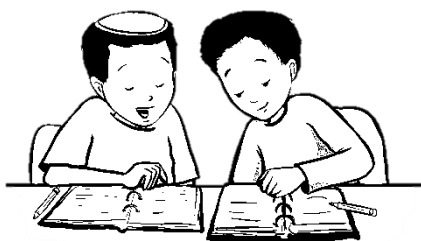
שאלה לדיון? מהו המצב מיכאלי הסיפור ומהו המצב של ישראל?

שופטים פרק יח'

מספר את סיפורו של איש משבט לוי שנקלע יחד עם פלגשו לגבעה של שבט בנימין. ולהפתעתו אף אדם לא מזמין אותם לביתו, לאחר זמן הגיע אדם זקן שאירח אותם.

"המה מיטיבים את לבם והנה אנשי העיר, אנשי בני בלעל, נסבו את הבית, מתדפקים על הדלת, ויאמרו אל האיש בעל הבית הזקן לאמר הוצא את האיש אשר בא אל ביתך...". כג ויצא אליהם האיש בעל הבית ויאמר אליהם: "אל אחי אל תרעו נא, אחרי אשר בא האיש הזה אל ביתי, אל תעשו את הנבלה הזאת."

אנשי הגבעה לא מקשיבים לדברי הזקן ובהמשך פוגעים והורגים את פלגשו של האיש.

דף לימוד לקראת מסע פסח - מעלי למשכן שילה

לאה אדיון? מה אצלך מליד הסיפור ומה על המצב הרוחני של עם ישראל? מה הטעמים של אנשי בנימין כפי שהם באים לידי הסיפור במצויותם הילדים של גולדבי הלזכה? האם זה מצביע אך סיפור אחר במורה?

שופטים פרק כ'

בעקבות הסיפור של פלגש בגבעה נזעקים כל עם ישראל:

"וַיֵּצְאוּ כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַתִּקְהַל הָעֵדָה כְּאִישׁ אֶחָד לְמִדָּן וְעַד בְּאֵר שָׁבַע וְאֶרֶץ הַגִּלְעָד, אֶל ה' הַמְצַפֶּה. בַּ וַיִּתְּצוּ פְּנוֹת כָּל הָעָם, כָּל שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל, בְּקִהְלָם עִם הָאֱלֹהִים-יָם, אַרְבַּע מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ רְגֵלֵי שִׁלֵּף חָרֵב. ג. וַיִּשְׁמְעוּ בְּנֵי בְנִימִן כִּי עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַמְצַפֶּה. וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: "דַּבְּרוּ אִיכָּה נְהִיֶּינָה הַרְעָה הַזֹּאת." בַּ וַיַּעַן הָאִישׁ הַלְוִי, אִישׁ הָאִשָּׁה הַנֶּרְצָחָה, וַיֹּאמֶר: "הַגְּבַעְתָּה אֲשֶׁר לְבְנִימִן בְּאֵתִי אֲנִי וּפִילְגֶשֶׁי לָלוֹן. ה. וַיִּקְמוּ עָלַי בְּעָלֵי הַגְּבַעָה, וַיִּסְבּוּ עָלַי אֶת הַבַּיִת לַיְלָה, אוֹתִי דָמוֹ לְהַרְגֵנִי וְאֶת פִּילְגֶשֶׁי עִנּוּ וַתִּמָּת... וַיִּשְׁלַחוּ שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל אֲנָשִׁים בְּכָל שְׁבֻטֵי בְנִימִן לֵאמֹר: "מָה הַרְעָה הַזֹּאת אֲשֶׁר נְהִיֶּינָה בְּכֶם. יג. וְעַתָּה תִּנּוּ אֶת הָאֲנָשִׁים בְּנֵי בְּלִיעַל אֲשֶׁר בַּגְּבַעָה וּנְמִיתֶם וּנְבַעְרָה רַעַה מִיִּשְׂרָאֵל." וְלֹא אָבוּ בְנֵי בְנִימִן לְשִׁמֹּעַ בְּקוֹל אַחֵיהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. יד. וַיֹּאסְפוּ בְּנֵי בְנִימִן מִן הָעָרִים הַגְּבַעְתָּה לְצֵאת לַמִּלְחָמָה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

בעקבות כך מתחילה מלחמת אחים נוראה בין שבסיומה נופלים 45,130 יהודים. ושבת שלום שבט בנימין כמעט ונשמד לגמרי.

לאה אדיון - איך אצלך מליד הסיפור ומה על המצב הרוחני של עם ישראל?

מה אפשר ללמוד מן המצב הרוחני של עם ישראל?

מספר שופטים לספר שמואל

ראינו שהמצב הרוחני של עם ישראל בתקופת השופטים היה ירוד. לעומת זאת ספר שמואל מסתיים במציאות הפוכה לגמרי דוד מלך ישראל.

עם ישראל מחובר לתורה ולקיום מצוות ושלמה בונה את בית המקדש. אבל מה ומה מוביל את המהפכה הרוחנית הזו?

חז"ל במדרש (תנא דבי אליהו ח) מספרים לנו על דמות מיוחדת - אלקנה אביו של שמואל:

"ויהי איש אחד מן הרמתים צופים מהר אפרים ושמו אלקנה וגו' (שמואל א א) אלקנה היה עולה לשילה ארבעה פעמים בשנה שלשה מן התורה ואחת שקיבל עליו הוא בנדבה. שנאמר 'ועלה האיש הוא מעירו מימים ימימה להשתחוות ולזבוח לה' צבאות בשילה וגו' עלה אלקנה ואשתו ובניו ובני ביתו ואחיו ואחיותיו וכל קרוביו היו עולין עמו... והיו לבין

דף לימוד לקראת מסע פסח - מעלי למשכן שילה

ברחובה של עיר והיו מתקבצין האנשים לבד והנשים לבד שכן האיש היה מדבר עם האיש והאשה עם האשה וגדול עם הקטן והיתה המדינה מרגשת והיו שואלים להן להיכן תלכו ואומרים להם לבית האלהים שבשילה שמשם תצא תורה ומעשים טובים ואתם למה לא תבואו עמנו ונלך ביחד? מיד עיניהם משגרות דמעות, ואומרים להם נעלה עמכם. עד שעלו עמו לשנה הבאה חמשה בתים ולשנה האחרת עלו עמו עשרה בתים ולשנה האחרת הרגישו כולם לעלות והיו עולין עמו כמו ששים בתים ובדרך שהיה עולה שנה זו אינו עולה לשנה האחרת עד שהיו כל ישראל עולין. והיה אלקנה מכריע את כל ישראל לכף זכות, וחינך אותם במצות, וזכו רבים על ידו. הקב"ה שהוא בוחן לבות וכליות א"ל לאלקנה אתה הכרעת את ישראל לכף זכות וחנכת אותם במצות וזכו רבים על ידך אני אוציא ממך בן שיכריע את כל ישראל לכף זכות ויחנך אותם במצות ויזכו רבים על ידו הא למדת בשכר מעשה אלקנה שמואל"

חז"ל מלמדים אותנו שאדם אחד שלוקח יוזמה ומרגיל את עם ישראל לעלות לשילה, יכול להוביל מהפיכה רוחנית עצומה שבסופה הקמת בית המקדש תוך שנים מועטות.

אפשר להמשיל את המעשה של אלקנה, לפעילות של תנועת אריאל כיום. בדור בו עם ישראל צריך לחזק את הקשר לקב"ה לדרכה של תורה ולשמירת מצוות. דווקא אנחנו בני הנוער מכריזים שהתורה היא דרך חיינו. ופותחים סניפים בכל מקום ובכל יישוב בדרך של טהרה וצניעות.

אבל למה צריך בכלל משכן?

שאלה לדיון - מה מיוחד בלילה למשכן המקדש? למה כלל צריך משכן?

בספר שמות כה' ח' מצווה עלינו התורה: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם."

שאלה לדיון - לייני בלשון הנסוּק. האם אגם רואים קושי מסויים?

חז"ל שאלו - היה צריך לכתוב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. כלומר בתוך המקדש. למה כתוב בתוכם? מכאן למדו שתפקיד המקדש הוא לחבר את עם ישראל לקב"ה. כשיהודי מגיע למשכן הוא בעצם מתחבר למשכן שקיים בתוכו. כך כותב הרב יצחק הוטנר בשיר המפורסם:

בלבבי

בלבבי משכן אבנה להדר כבודו,
ובמשכן מזבח אקים לקרני הודו,
ולנר תמיד אקח לי את אש העקידה,
ולקרבת אקריב לו את נפשי היחידה.

אפשר ללמוד נקודה זו גם ממשמעות שמות בית המקדש. שזכינו שהם גם שמות שבטי התנועה: כל חניך יעיין בשם של השבט שלו:

דף לימוד לקראת מסע פסח - מעלי למשכן שילה

גלעד - "שעריך כעדר העזים שגלשו מהגלעד" שיר השירים רבה: "ואי זה זה ? זה בית המקדש, שנאמר (תהילים ס"ח) נורא אלוהים ממקדשך."

דביר - היינו קודש הקדשים נקרא דביר על שמשם יוצא הדיבור לישראל, והוא במקום מוצנע אחורי הפרוכת ובבית שני היה אמה טרקסין במקום הפרוכת. (אמרי שפר עמ' כ', עיק שו"ת חתם סופר יו"ד סי' רל"ג)

הראל - הר ה' - כך אברהם אבינו קרא למקום המקדש. "ויקרא אברהם א תשם המקום ה' יראה אשר יאמר בהר ה' יראה"

נוה - ר' יוסי בן דורמסקית אומר: אעשה לפניו בית מקדש נאה, אין 'נוה' אלא בית המקדש, שנא': 'ואת נוהו השמו' (תהילים ע"ט, ז) (במכילתא)

מעוז - דניאל, יא', לא: "וחללו המקדש המעוז. "אב"ע": וחללו המקדש - המעוז שהיה לישראל, כמו "גאון עוזכם".

נחלה - "ארבעה נקראו נחלה, בית המקדש נקרא נחלה, שנאמר "תבאמו ותטעמו בהר נחלתך", "ארץ ישראל - "בארץ אשר ה' אלקיך נותן לך נחלה", תורה - שנאמר "וממתנה נחילאל", אמר הקב"ה, יבואו ישראל שנקראו נחלה לארץ ישראל שנקראה נחלה, ויבנו את בית המקדש שנקרא נחלה, בזכות התורה שנקראת נחלה, לכך נאמר בהר נחלתך." (מכילתא דרבי ישמעאל)

שאלה לדיון - מה הלציון אולי מצאנו ביה המקדש כפי שהוא מופיע בלשם השבט לוק?

סיכום - רואים שבית המקדש מסמל את הקשר והחיבור שיש בין הקב"ה לעם ישראל בדרכים ובאופניים שונים.

זה גם היה המקום של משכן שילה. מקום שדרכו עם ישראל התקרבו והתחברו לקב"ה.

וכשעם ישראל חטאו, והתרחקו מהחיבור לקב"ה אז גם המשכן חרב.

כך ירמיה הנביא אומר לעם ישראל לפני חורבן בית ראשון:

"כה אמר ה' אם-לא תשמעו, אליי, ללכת בתורת, אשר נתתי לפניכם. ה לשמוע, על-דברי עבדי הנביאים, אשר אנוכי, שולח אליכם; והשכם ושלוח, ולא שמעתם. ו נתתי את-הבית הזה, כשילה; ואת-העיר הזאת אתן לקללה, לכול גויי הארץ."

הבניין עצמו של בית המקדש או המשכן הוא רק כלי להשראת שכינה. אבל בפני עצמו אין לו משמעות. החובה עלינו זה לחזק את הקשר שבינינו לבין הקב"ה.

נסיים בתפילה שנזכה כולנו להתחבר לקב"ה ולעבוד אותו באמת. ובמהרה נזכה לגאולה השלימה.

בציפייה לבניין אריאל!

